

122F

کد کنترل

122

F

آزمون (نیمه‌متمرکز) ورود به دوره‌های دکتری - سال ۱۴۰۱**دفترچه شماره (۱)**

صبح جمعه ۱۴۰۰/۱۲/۶

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)**رشته فقه شافعی**
(کد ۲۱۳۴)

جدول مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و زمان پاسخ‌گویی

زمان پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۲۰ دقیقه	۹۰	۱	۹۰	مجموعه دروس تخصصی: - زبان عربی - فقه - اصول

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤال‌ها به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و یا متخلفان برابر مقررات رفتار می‌شود.

* متقاضی گرامی، وارد نکردن مشخصات و امضا در کادر زیر، به منزله غیبت و حضور نداشتن در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچه سؤال‌ها، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤال‌ها و پایین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو التعريب أو المفهوم (۱-۱۰)

۱- ﴿ و أما من آمن و عمل صالحاً فله جزاء الحسنی، و سنقول له من أمرنا یسرّاً ﴾:

- ۱) اما هرکس که ایمان بیاورد و عمل صالح انجام دهد، نیکی برای او خواهد بود، و دستورهای آسانی به او خواهیم داد.
- ۲) اما آنکس که ایمان آورده باشد و اعمال صالحه بجا آورد، پاداش نیکی برای او خواهد بود، و کارهای خود را بر او آسان خواهیم کرد.
- ۳) اما کسی که ایمان بیاورد و عمل صالح انجام دهد، نیکی برای او خواهد بود چون پاداش، و از دستورهای خود آسان را به او خواهیم گفت.
- ۴) اما هرکس ایمان آورده باشد و اعمال را به شایستگی انجام دهد، نیکی برای او به‌عنوان پاداش داده خواهد شد، و کارهای آسان را برای او خواهیم گفت.

۲- « ما زلت أقيم في هواه عُذري حتى رجع العادلُ يهواه معي »:

- ۱) كلما لامني اللائم في هواه كنت أبين أسراري في المحبة فاستمررت في ذلك حتى عشقه هو أيضاً.
- ۲) أقيم في حبه دائماً و أنا معذور حتى يرجع اللائم باللوم على هواه و أنجو من لومه.
- ۳) ما زلت أقيم في الهوى العذري حتى صار اللائم عاشقاً له مثلي.
- ۴) ليس لي في حبه عذر حتى عاد العادل معي يحبه ترخماً علي.

۳- « ماذا الذي فجع الهمام بوثبة و عدا على دمه و كان العادي؟ »: ما الذي .....

- ۱) ألم قلب الإمام السخي و الجواد و أثار دمه على الأعداء؟
- ۲) ألم قلب الملك الشجاع و السخي و أثار دمه على الأعداء؟
- ۳) عدا على الملك الشجاع و السخي فقتله و كان قوياً على أعدائه؟
- ۴) غلب على همّة الإمام الشجاع و السخي فأثار دمه على أعدائه؟

۴- « قد يغرب العقل ثم يؤوب و يكدر الماء ثم يصفو، فكل غمرة فإلى اتجلاء! »:

(۱) اگر عقل دور شود حتماً به جای خود برمی‌گردد و آب کدر ناچار صاف می‌شود و هر تیرگی سرانجام روشن خواهد شد!

(۲) عقل حتماً دور گشته سپس به راه خود رجوع می‌کند، و آب گل آلود زلال می‌گردد، پس هر غباری ناگزیر روزی از بین می‌رود!

(۳) هر تاریکی روزی روشن خواهد شد همانگونه که عقل چون از بین برود باز خواهد گشت و آب اگر کدر شود زلال خواهد گشت!

(۴) گاهی عقل زایل می‌شود سپس به حال خود باز می‌گردد، و آب تیره می‌شود سپس به صافی می‌گراید، پس هر تاریکی بسمت روشنائی است!

۵- « عین الصحیح فیما یتستنبط کلیاً من العبارة التالية: « کفیت مذ مبطت عني الثائم و نیطت بي الغمائم بأن أغشى مكان الأدب »:

(۱) الاجتياز من مرحلة الطفولة والحصول بواسطة الأدب على مكانة مرموقة.

(۲) الضجر و الاستياء إثر تعويذات الطفولة و الحب و الاشتياق إلى الأدب.

(۳) الحرص على طلب العلم و الأدب بعد الاجتياز من عهد الطفولة.

(۴) تحمل التعب بواسطة التعويذات و الحرمان عن طلب الأدب.

۶- « قد يهلك المرعي عنف الراعي! ». عین المناسب للمثل:

(۱) من لم يدار المشط ينتف لحيته!

(۲) لاجديد لمن لايلبس الخلقا!

(۳) لكل امرئ من دهره ما تعودا!

(۴) من لم يكرم نفسه لم يكرم!

۷- « إن حالت القوس، فسهمي صائب! ». عین المناسب للمثل:

(۱) اصل بد نیکو نگرده!

(۲) از اسب افتاده از اصل نیفتاده!

(۳) پای کژ در کفش کژ می‌رود!

(۴) کار نیکان را از خود قیاس مگیر!

۸- « برخلاف آنچه غالباً تصور می‌شود، کار علمی در عالم اسلام از همان قرن اول هجری در عرصه قابل توجهی شروع شده بود! »:

(۱) على عكس ما تتصوره الغالبية من الناس، فإنّ العمل العلمي في عالم الإسلام قد شرع من القرن الأوّل الهجري في نطاق يلفت للنظر!

(۲) عكس ما يتصور العموم، فإنّ العمل العلمي في عالم الإسلام كان قد ظهر من القرن الأوّل الهجري بالذات على نطاق يجلب الأنظار!

(۳) على خلاف ما يتصور عامة، فإنّ النشاط العلمي في العالم الإسلامي قد أخذ يظهر بشكل ملفت للنظر منذ القرن الأوّل للهجرة!

(۴) خلافاً للتصور السائد، فإنّ النشاط العلمي في العالم الإسلامي كان قد بدأ منذ القرن الأوّل الهجري بالذات على نطاق ملفت للنظر!

٩- « جالب این است که اولین نمونه شعر فارسی، به همان اندازه که نمونه قدیمی‌ترین شعر به زبان فارسی دری است، قدیمی‌ترین شعر اسلامی این زبان هم بشمار می‌آید!»:

(١) من الجدير بالذكر أنّ النموذج الأول من الشعر الفارسي، يعدّ أقدم الأشعار الإسلامية في هذه اللغة بنفس النسبة التي يعتبر أقدم شعر باللغة الفارسيّة الدرية!

(٢) من الطّريف أنّ النموذج الأول من الشعر في اللغة الفارسية، يعتبر أقدم الأشعار الإسلامية بنفس المقدار الذي يعتبر أول نموذج للشعر في الفارسيّة الدرية!

(٣) ممّا يلفت النظر أنّ أول نموذج للشعر الفارسي، بمقدار ما يعتبر أقدم شعر بالفارسية الدرية في عين الحال يعتبر أقدم الأشعار الفارسية الإسلامية!

(٤) من الطّريف أنّ أول نموذج للشعر الفارسي، يعدّ أقدم شعر إسلامي في هذه اللغة بنفس نسبة اعتباره نموذجاً لأقدم شعر باللغة الفارسيّة الدرية!

١٠- « مگر گرسنگی می تواند بر جنگجویی شجاع غلبه کند و او را از جنگیدن باز دارد، هرگز، گرمای سوزان بر درخت بیابانی تأثیر نمی گذارد!»:

(١) هل بإمكان الجوع أن يتسلط على مقاتل شجاع و يعدله عن المقاتلة، لا، والله لا تتأثر الشجرة البرية بحرارة شديدة!

(٢) هل يستطيع الجوع أن يتغلب على مناضل شجاع و يشغله عن المناضلة، كلا، لا تؤثر حمارة القيظ على الشجرة البرية!

(٣) كيف يمكن أن يسط الجوع على رجل مناضل قوي، و يغفله عن النضال، كلا، لا تتأثر حمارة القيظ على شجرة البر!

(٤) كيف يتسلط الغرث على مقاتل قوي شجاع و يكفه عن القتال، لا، لا تؤثر على شجرة بزية الحرارة الشديدة!

■ ■ عین المناسب للجواب عن التشكيل (١١-١٣)

١١- عین الخطأ:

(١) مهما يكن فإن الإمارات الفارسيّة هيأت لنهضة أدبيّة واسعة،

(٢) و قد اقترنت هذه النهضة بمذهب التصنيع، و لعل من الطّريف،

(٣) أن نذكر هنا أن كلّ أماره اشتهرت بمراكز مختلفة للنهضة الأدبيّة،

(٤) ففي الإمارة السّامانيّة نجد نيسابور التي أخرجت النّعالبي!

١٢- عین الخطأ:

(١) يا عقيد الفلك كيف أمسيت؟ حدّثني كيف رأيت الطوفان،

(٢) و متى كان سيل العزم و مذكّم مات عوج و متى تبلّبت الألسن،

(٣) و ما حبس غراب نوح و كم ليثتم في السفينة و مذكّم ظهرت الجبال،

(٤) و أيّ هذه الأودية أقدم، أ نهر بلخ أم النيل أم الفرات أم دجلة؟

۱۳- عین الخطأ:

- ۱) رَفَعَ الطَّلَبُ أَصْوَاتَهُمْ فَرِحًا عِنْدَمَا أَعْطَتْهُمِ الْجَامِعَةُ مَنَحَاتٍ دَرَسِيَّةً!
- ۲) أَقَامَ الطِّفْلُ صِلَاتَهُ فَأَغْدَقَ عَلَيْهِ وَالِدُهُ صِلَاتَهُ الْكَثِيرَةَ!
- ۳) اسْتَدْعَتِ الْمَحْكَمَةُ قَضَاتَهَا لِعَقْدِ جَلْسَةِ طَارِئَةٍ!
- ۴) ذَكَرَ الْمُعَلِّمُ فِي الصَّفِّ نِكَاتَهُ الْمُفِيدَةَ!

■ ■ عین المناسب للجواب عن الإعراب و التحليل الصرفي (۱۸-۱۴)

۱۴- ﴿رَعِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا﴾. عین الخطأ:

- ۱) زعم: فعل من أفعال القلوب أو التحويل لليقين، و هي من النواسخ، اسمه «الذين» و المصدر المؤول «أن لن يبعثوا» مفعول به و قد سدّ مسدّ مفعوليه
- ۲) يبعثوا: مضارع، مجرّد ثلاثي، مبني للمجهول، منصوب بحرف «لن» و علامة نصبه حذف نون الإعراب، و نائب فاعله ضمير الواو البارز
- ۳) أن: حرف مخفّف من «أن» المشبّهة بالفعل، اسمه ضمير الشأن تقديره «أنه» و خبره جملة «لن يبعثوا»
- ۴) كفروا: فعل ماضٍ، مبني للمعلوم، فاعله ضمير الواو البارز و الجملة فعلية و صلة و عائدها ضمير الواو
- ۱۵- «رَبِّ كَاسِيَةٍ فِي الدُّنْيَا عَارِيَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ!». عین الخطأ:
- ۱) كاسية: مشتق و اسم فاعل، مجرور بحرف الجرّ «ربّ»، و الجار و المجرور متعلّقها محذوف و شبه الجملة خبر مقدّم مرفوع محلاً
- ۲) يوم: مفرد منكر، معزّف بالإضافة، ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب و متعلّقه شبه الفعل «عارية»، القيامة: مضاف إليه و مجرور
- ۳) ربّ: حرف جرّ شبيه بالزائد، «كاسية»: مجرور في اللفظ بحرف «ربّ» و مرفوع محلاً على أنّه مبتدأ و خبره «عارية» و الجملة اسمية
- ۴) الدنيا: مشتق و اسم تفضيل، معرب و مقصور، مجرور بكسرة مقدّرة، و الجار و المجرور متعلّقهما محذوف و شبه الجملة نعت للمنوع «كاسية»

۱۶- «كَفَىٰ بِكَ دَاءً أَنْ تَرَى الْمَوْتَ شَاقِيًا وَ حَسْبُ الْمَنِيَا أَنْ يَكُنْ أَمَانِيًا». عین الخطأ:

- ۱) يَكُنْ: مضارع من الأفعال الناقصة، اسمه ضمير النون و الجملة مصدر مؤول و خبر للمبتدأ «حسب»
- ۲) كفى: فعل ماضٍ و فاعله ضمير الكاف في «بك»، و مفعوله المصدر المؤول «أن ترى» تأويله: رؤيتك
- ۳) بك: الباء حرف جر زائد، و الكاف ضمير متصل في محلّ نصب مفعول به لفعل «كفى» مقدّم على الفاعل
- ۴) ترى: فعل مضارع مهموز العين، فاعله ضمير «أنت» المستتر و مفعوله «الموت» و الجملة مصدر مؤول و فاعل لفعل «كفى»

١٧- « فلینظروا أیتا أمضی عزيمة! ». عین الخطأ:

- (١) أي: اسم استفهام و معرب، مبتدأ و خبره « أمضی » و الجملة اسمية قد سدت مسدّ المفعولين لفعل « ينظروا »
- (٢) أمضی: مشتق و اسم تفضيل (مصدره: مضاء)، نكرة و مقصور، خبر مفرد للمبتدأ « أي » و مرفوع بضمّة مقدّرة
- (٣) عزيمة: جامد و مصدر (جمعه: عزائم)، تمييز مفرد أو ذات و منقول عن المبتدأ، و مميّزه « أمضی »
- (٤) ينظروا: فعل مضارع مجزوم بحرف اللام، و من ملحقات أفعال القلوب في التعليل عن العمل في جميع الأحوال، و فاعله ضمير الواو البارز

١٨- « فأكثر ما تلقى الفقير مدهائنا و أكثر ما تلقى الغني مرائيا ». عین الصحيح:

- (١) « مدهائنا » و « مرائيا » حالان من المفعول به، لا تصلحان للخبرية، و الخبر في الجملتين محذوف وجوباً
- (٢) « ما » في « ما تلقى » موصول حرفي، و هو و صلته في محلّ الرفع على الخبرية
- (٣) « ما » موصول اسمي، و هو مضاف إليه لـ « أكثر » و فاعله في المعنى
- (٤) « مدهائنا » و « مرائيا » حالان من المبتدأ، و هما خبران في محلّ الرفع

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٩-٣٠)

١٩- عین مجموعة ليست فيها همزة الوصل:

- (١) أستعين - أصبر - أين
- (٢) أنقذ - أستطيع - أبناء
- (٣) امرأة - أربعة - أيام
- (٤) إثنان - أكرم - اسمعي

٢٠- عین المضارع المؤكّد معرباً:

- (١) هل تلمنّ نفسك أن تكتسب الفضائل و تتغير عاداتها المذمومة!؟
- (٢) ليها تدعونني أن أشترك في الندوة فأزور أصدقائي القدامى!
- (٣) لا يُسيطرنّ عليك اليأس، فيسقطك على الأرض!
- (٤) ألا تقيانّ بعهدكما لما تعدان!؟

٢١- عین ما يجوز فيه حذف العائد:

- (١) إعمل في حياتك الدراسية ما أنت عامل.
- (٢) جاء من الزملاء الذي إياه دعوت إلى الورشة.
- (٣) رأيت من هو يحترم الآخرين عندما يساعدهم.
- (٤) تكلمت حول هذه العويصة مع من هو في الندوة.

٢٢- عین ما يختلف فيه نوع « اللام » عن البقية:

- (١) ﴿ و الذين هم لأماناتهم و عهدهم راعون ﴾
- (٢) ﴿ و علمناه صنعة لبوس لكم ﴾
- (٣) ﴿ سمّاعون للكذب أكّالون للسُّحت ﴾
- (٤) ﴿ متاع للخير مُعتد أثيم ﴾

٢٣- عین الألف واللام عهدًا ذهنيًا:

- (١) سوف يدرّسك الأستاذ المجرب و الباحث الحصيف من بين الأساتذة و بذلك تجهّز بمعلومات قويمة و مفيدة.
- (٢) المديرة بينما كانت تلقي محاضرة في القاعة، قالت: اليوم نعرف الذين حصلوا على درجة القبول.
- (٣) اتّصلت زميلتي بأبويها و بعد مكالمتها إياهما، قالت: سيلتقي بعضنا ببعض في المراسيم.
- (٤) في عالمنا هذا بلاد كثيرة قد توسّعت الآن و هي تصدر إنتاجاتها إلى البلاد الأخرى.

٢٤- عین الصحيح في البناء للمجهول:

- (١) عاقب المعلم الكسول ← عوقب الكسول من المعلم.
- (٢) حوّلنا الله الحرية في الحياة ← حوّلت الحرية في الحياة.
- (٣) ذهبْتُ بالفتاة إلى المدرسة ← دُهِبْتُ بالفتاة إلى المدرسة.
- (٤) ذهبْتُ بالفتاة إلى المدرسة ← بالفتاة دُهب إلى المدرسة.

٢٥- عین الصحيح (في اسم الفعل):

- (١) حَيّوا على المعروف؛ فالوقت ضيق!
- (٢) شتان الأمر أيها الأمير!
- (٣) عندك الوعي فإنّ العدو خداع!
- (٤) الغفلة بئله أيها الواعي!

٢٦- عین الواو لا تكون إلا معية:

- (١) بعد غياب الشمس طلع النجم و القمر في السماء.
- (٢) نجحت أنا و اثنتين من زميلاتي في الامتحان.
- (٣) كلّ طالب و جهده متلازمان في العمل.
- (٤) إنّ الله يرزقنا و إياكم لو كنّا كادحين.

٢٧- عین ما ليس فيه أسلوب الاشتغال:

- (١) الجهل و الكبر احذرهما دائماً!
- (٢) إنّ الشرّ لا تقر به أبداً!
- (٣) إذا الخير وجدته فأسرع إليه!
- (٤) ألا الشرك بالله فلا تقر به أبداً!

٢٨- عین الحال التي تكون فضلة (لا يتوقّف عليها معنى الكلام):

- (١) « وقفت برّيع الدار قد غير البلى * معارفها و الساريات الهواطل »
- (٢) « إنّما الميت من يعيش كنيًا * كاسفاً بأله قليل الرجاء »
- (٣) ﴿ و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ و الْأَرْضِ و ما بينهما لَاعِبِينَ ﴾
- (٤) ﴿ لا تقربوا الصلاة و أنتم سُكَارَى ﴾

٢٩- عین الخطأ للفراغات:

« طالعت حتى الآن ..... مقالة، و لم يعجبني منها إلا ..... مقالات، غير أنّ المقالة ..... كانت أفضلها! »:

- (١) مائتي / عشر / المائة
- (٢) إحدى عشرة / خمس / العاشرة
- (٣) ثلاثاً و عشرين / ثمانين / العشرين
- (٤) تسعين / ثمان / الحادية عشرة

۳۰- عین الخطأ:

- (۱) يا فاطمة زميلتنا! اصبري حتى نلتحق بك فإنا لانعرف الطريق و نحتاج إلى مساعدتك!
 (۲) يا يحيى أخانا؛ سنجتمع بعضنا ببعض في قاعة المطار و نستودع زميلنا الكريم!
 (۳) يا سعيد الكثير العلم؛ اسمح لنا أن نستفيد من ينابيع علمك الدافقة!
 (۴) يا مريم الذكيّة؛ إنك ستحصلين على درجة ممتازة كما سبق!

۳۱- کدام مورد درباره «نیت نماز» درست است؟

- (۱) تمییز ادا از قضا، شرط نیست.
 (۲) چنانچه نماز قضا را به نیت ادا یا بالعکس بخواند جایز است.
 (۳) چون «أدیت» و «قضیت» به یک معنی‌اند، تعمد در جابه‌جایی نیت، بلاشکال است.
 (۴) حتی در صورت جهل، نماز ادا را نمی‌توان به نیت قضا خواند ولی عکس آن جایز است.
 ۳۲- باللاحظ حدیث نبوی دالّ بر شهادت شخص غریق، حکم غسل و تکفین غریق کدام است؟
 (۱) مانند میت است و غسل و تکفین دارد.
 (۲) مانند شهید است و غسل و تکفین ندارد.
 (۳) تکفین او لازم است ولی غسل او مانند شهید است.
 (۴) غسل او لازم است ولی تکفین او لازم نیست.

۳۳- کدام گزینه درباره اعتکاف، درست است؟

- (۱) اعتکاف در غیر مسجد، جایز است.
 (۲) در صورت افساد اعتکاف، تتابع در قضا، شرط نیست.
 (۳) حداقل مدت اعتکاف، به اندازه طمأنینه در نماز است.
 (۴) در اعتکاف، سکون در معتکّف شرط است.
 ۳۴- شخصی که نیت روزه نکرده، در اول صبح در حال مضمضه بدون مبالغه آب از گلوبش پایین رفته و وارد جوف او شده است. کمی بعد نیت روزه می‌کند. حکم روزه وی چیست؟

- (۱) اگر روزه مستحبی باشد صحیح است.
 (۲) روزه او مطلقاً صحیح است چه فرض باشد چه مستحب.
 (۳) چون قبل از نیت روزه، آب وارد جوف شده، روزه‌اش صحیح نیست.
 (۴) روزه‌اش صحیح نیست چون نیت روزه باید قبل از طلوع فجر صادق باشد.
 ۳۵- در بحث زکات فطر، معسر کیست؟
 (۱) کسی که در روز عید مالک نصاب نباشد.
 (۲) کسی که در شب و روز عید مالک نصاب نباشد.
 (۳) کسی که اضافه بر قوت خود و افراد تحت تکفلش در روز عید چیزی نداشته باشد.
 (۴) کسی که اضافه بر قوت خود و افراد و حیوانات تحت تکفلش، در شب و روز عید چیزی نداشته باشد.

۳۶- کدام گزینه درباره «تأثیر احرام در انعقاد نکاح» درست است؟

- (۱) تزویج محرم وصایتاً صحیح است به هنگام ضرورت.
 (۲) محرم اگر بنا بر ولایت عامه تزویج کند بلاشکال است.
 (۳) ازدواج محرم مطلقاً ناجایز و تزویج او مطلقاً جایز است.
 (۴) محرم نه حق ازدواج دارد و نه تزویج؛ چه ولایتاً چه وکالتاً.
 ۳۷- ترک کدام مناسک حج با کشتن حیوان، قابل جبران نیست؟

- (۱) رمی جمرات (۲) طواف الوداع (۳) سعی صفا و مروه (۴) احرام از میقات

- ۳۸- در کدام عقد، «خیار مجلس» جریان ندارد؟
 (۱) بیع صرف (۲) عقد رهن (۳) صلح معاوضه (۴) بیع طعام به طعام
- ۳۹- کدام گزاره درباره «ضمان درک مبیع» دقیق‌تر است؟
 (۱) مطلقاً جایز است. (۲) متعلق ضمان، مالیت ثمن است.
 (۳) موضوع ضمان، مبیع است در صورت تلف آن (۴) تعهد ضامن، ردّ عین مبیع است در صورت عدم تلف
- ۴۰- کدام گزینه در مورد اقرار صحیح است؟
 (۱) در حالت تندرستی و مرض مطلقاً صحیح است.
 (۲) در حالت تندرستی و مرض تا ثلث مال صحیح است.
 (۳) در حالت تندرستی صحیح است ولی در حالت مرض صحیح نیست.
 (۴) در حالت تندرستی در کل مال و در حالت مرض در ثلث مال صحیح است.
- ۴۱- کدام حکم فقهی صحیح است؟
 (۱) رهن مال وقفی (۲) رهن عین در مقابل عین
 (۳) رهن عین در مقابل دین (۴) رهن دین در مقابل دین
- ۴۲- کدام گزینه درباره «اقرار سفیه» درست است؟
 (۱) پس از رفع حجر، از حیث دینی باید به مفاد اقرار خود عمل کند.
 (۲) اقرار سفیه به خلع به دلیل آنکه تصرف مالی است، پذیرفته نمی‌شود.
 (۳) اقرار سفیه به اتلاف مال، معتبر است چون اقرار به اتلاف در حکم اتلاف است.
 (۴) اقرار او به قتل عمد پذیرفته نمی‌شود چون ممکن است عواقب مالی داشته باشد.
- ۴۳- فردی عین مستأجره را از مستأجر عاریه گرفته است. در حین استفاده بدون تعدی و تفریط، تلف شده است. حکم ضمان این عین چیست؟
 (۱) هیچ‌یک از مستأجر و مستعیر ضامن نیستند.
 (۲) مالک به مستأجر رجوع می‌کند و مستأجر به مستعیر.
 (۳) مالک به مستعیر رجوع می‌کند چون برخلاف مستأجر، ید او ضمانی است.
 (۴) مالک می‌تواند به هر کدام از مستأجر و مستعیر مراجعه و درخواست جبران کند.
- ۴۴- فوری بودن «شفعه» ناظر به کدام موضوع است؟
 (۱) قبض عرفی سهم شریک اول پس از تملک (۲) اشهد بر اراده استفاده از حق شفعه
 (۳) تملک سهم مشتری جدید (۴) مطالبه حق شفعه
- ۴۵- در صورت اختلاف عامل و مالک در نحوه تقسیم سود مضاربه، کدام مورد درست است؟
 (۱) حداقل سود مورد توافق، به عامل داده می‌شود.
 (۲) میانگین سود مورد اختلاف، به عامل داده می‌شود.
 (۳) میزان سود دریافتی عامل، توسط کارشناس تعیین می‌شود.
 (۴) کل سود به مالک تعلق می‌گیرد و به عامل اجرةالمثل داده می‌شود.
- ۴۶- کدام گزینه در مورد مسابقات، درست است؟
 (۱) با قیاس بر قراض، توقیت، شرط است.
 (۲) توقیت، شرط است به قیاس بر عقد اجاره.
 (۳) توقیت در مسابقات نه شرط است و نه مفسد عقد.
 (۴) توقیت، مفسد عقد است چون زمان ثمردهی، پس و پیش می‌شود.

- ۴۷- حکم وقف بر «حمل» چیست؟
- ۱) باطل است چون وقف، تملیک منجز است.
  - ۲) صحیح است به شرطی که حمل، زنده به دنیا بیاید.
  - ۳) به شرط نفع روح در جنین در حین وقف، صحیح است.
  - ۴) صحیح است چون هدف از وقف، انتفاع فی‌الحال از موقوف نیست.
- ۴۸- اگر شخصی شاخه متعلق به خود را به درخت متعلق به دیگری پیوند زند، میوه آن شاخه متعلق به چه کسی است؟
- ۱) مالک درخت زیرا صاحب شاخه غاصب است.
  - ۲) مالک شاخه زیرا میوه محصول آن شاخه است.
  - ۳) مالک درخت زیرا میوه، محصول درخت است.
  - ۴) مالک شاخه و درخت هر دو به تساوی زیرا میوه محصول شاخه و درخت است.
- ۴۹- حکم ولایت نکاح مرد مسلمان بر زن غیرمسلمان چیست؟
- ۱) ولایت دارد زیرا از نوع سلطه غیرمسلمان بر مسلمان نیست.
  - ۲) ولایت دارد زیرا ولایت نکاح، موجب موالات بین آنان نمی‌شود.
  - ۳) ولایت ندارد مگر سلطان که از باب ولایت عامه مطلقاً چنین حقی دارد.
  - ۴) ولایت ندارد مگر سلطان در صورتی که خود سلطان ولی خاص زن نباشد.
- ۵۰- در کدام صورت کل مهر ساقط است؟
- ۱) زوج به یکی از عیوب فسخ، نکاح را منحل کند.
  - ۲) زوج و زوجه بر طلاق خلعی توافق کنند و از هم جدا شوند.
  - ۳) زوج، طلاق را به زوجه، تفویض و زوجه خود را مطلقه نماید.
  - ۴) زوج، طلاق را به خروج زوجه از منزل معلق کند و زوجه از منزل خارج شود.
- ۵۱- مردی با همسر خود بر یک عین معین خلع می‌کند. قبل از قبض، عین، تلف می‌شود. در این صورت کدام گزینه درست است؟
- ۱) زوج حق رجوع به مهرالمثل دارد.
  - ۲) زوج حق رجوع به مهرالمسمی دارد.
  - ۳) چون عین، معین بوده و تلف شده، خلع باطل است.
  - ۴) زوج به بدل (مثل یا قیمت) عین رجوع می‌کند.
- ۵۲- حکم وقوع طلاق در دو عبارت زیر به ترتیب چیست؟
- «أنتِ طالق إن شاء الله»
«أنتِ طالق إلا أن يشاء الله»
- ۱) وقوع - وقوع
  - ۲) وقوع - عدم وقوع
  - ۳) عدم وقوع - وقوع
  - ۴) عدم وقوع - عدم وقوع
- ۵۳- کدام گزینه درباره رجوع از تعلیق در طلاق، درست است؟
- ۱) اگر طلاق، معلق به شرط محتمل‌الحصول باشد، رجوع از آن صحیح است.
  - ۲) اگر طلاق، معلق بر شرط محقق‌الوقوع باشد، رجوع از آن صحیح است.
  - ۳) رجوع از تعلیق قبل از حصول شرط، مطلقاً جایز است.
  - ۴) رجوع از تعلیق، مطلقاً صحیح نیست.

- ۵۴- کدام گزینه درباره حقوق زن معتده، صحیح است؟
 (۱) مطلقه بائنه به سبب خلع، حق سکنی ندارد حتی اگر حامله باشد.
 (۲) مطلقه بائنه به طلاق ثلاث، حق سکنی ندارد حتی اگر حامله باشد.
 (۳) معتده به وفات چنانچه حامله باشد حق نفقه دارد ولی حق سکنی ندارد.
 (۴) مطلقه ناشزه، نه حق سکنی دارد و نه حق نفقه.
- ۵۵- در کدام مورد پرداخت نفقهٔ زوجه، واجب است؟
 (۱) زوجه: صغیره - زوج: کبیر
 (۲) زوجه: صغیره - زوج: صغیر
 (۳) زوجه: کبیره - زوج: صغیر
 (۴) زوجه: ناشزه و مریض
- ۵۶- در مسئله زیر، بیشترین و کمترین سهم الارث، مربوط به چه کسانی است؟
 «مات عن جدّة و زوجة و بنت ابن و ابن أخ شقیق.»
 (۱) زوجة - جدّة
 (۲) اخ شقیق - جدّة
 (۳) بنت ابن - زوجة
 (۴) ابن اخ شقیق - زوجة
- ۵۷- در مسئله «مات عن جدّة لأم و أب و عم لأم و بنت بنت و اخ شقیق و ابن ابن و بنت ابن و زوج» کدام یک، محجوب بالاشخاص می‌شوند؟
 (۱) عم لأم
 (۲) بنت ابن
 (۳) اخ شقیق
 (۴) بنت بنت
- ۵۸- کدام گزینه در مورد «قسامه» درست است؟
 (۱) حکم به قسامه در ادعای «مسلمان علیه کافر» یا «کافر علیه مسلمان» تفاوت ندارد.
 (۲) در اثبات لوث در قسامه، شهادت باید مؤخر بر ادعا باشد.
 (۳) در اثبات لوث در قسامه، شهادت باید مقدم بر ادعا باشد.
 (۴) شهادت زن برای ایجاد لوث در قسامه، اعتباری ندارد.
- ۵۹- عقوبت سارق پس از سرقت بار پنجم چیست؟
 (۱) تبعید ابد می‌شود.
 (۲) حبس ابد می‌شود.
 (۳) تعزیر می‌شود.
 (۴) به‌عنوان مفسد فی الارض اعدام می‌شود.
- ۶۰- شخصی نذر می‌کند که هرگز سیب نخورد؛ حکم این نذر چیست؟
 (۱) منعقد نمی‌شود زیرا نذر بر ترک مباح است.
 (۲) نادر می‌تواند با پرداخت کفارهٔ یمین، از نذر، رهایی یابد.
 (۳) منعقد می‌شود چون نذر، التزام به امری است که بر فرد لازم نیست.
 (۴) نذر منعقد می‌شود و برای حداقل مدت زمانی که عرف تعیین می‌کند باید به آن مقید باشد.
- ۶۱- کدام مورد درباره «اجزاء» درست است؟
 (۱) اجزاء، اختصاص به واجب دارد.
 (۲) اجزاء اختصاص به واجب و مندوب دارد.
 (۳) اجزاء به واجب و مندوب و عقد اختصاص دارد.
 (۴) اجزاء به واجب، مندوب و اولی اختصاص دارد.
- ۶۲- کدام گزاره درباره «رخصت» درست است؟
 (۱) اخذ به رخصت‌گاه می‌تواند مکروه تحریمی باشد.
 (۲) رخصت، تغییر حکم است درحالی که سبب حکم اصلی، باقی است.
 (۳) اخذ به رخصت، حداقل مباح است و حتی نمی‌تواند خلاف اولی باشد.
 (۴) رخصت، رفع حرج است از مکلف درحالی که سبب عزیمت، منتفی است.

- ۶۳- مطابق رأی اصح کدام مورد درباره «مکلفبه» بودن «مندوب» و «مکروه» درست است؟
 (۱) نه مندوب مکلفبه است و نه مکروه.
 (۲) مندوب مکلفبه است، مکروه خیر.
 (۳) مکروه مکلفبه است، مندوب خیر.
 (۴) هم مندوب مکلفبه است و هم مکروه.
- ۶۴- علی‌الاصح کدام مورد درباره «بقای مجمل» در کتاب و سنت درست است؟
 (۱) مجمل در کتاب و سنت وجود دارد مطلقاً.
 (۲) مطلقاً در کتاب و سنت، مجمل باقی نمانده است.
 (۳) اگر ناظر به اصول عقاید باشد در کتاب و سنت وجود ندارد.
 (۴) اگر ناظر به تکلیف عملی باشد، در کتاب و سنت وجود ندارد.
- ۶۵- کدام مورد درباره «فحوی الخطاب» و «لحن الخطاب» درست است؟
 (۱) اولی مفهوم موافق اولوی و دومی مفهوم موافق مساوی است.
 (۲) اولی مفهوم موافق مساوی و دومی مفهوم موافق اولوی است.
 (۳) اولی مفهوم موافق و دومی مفهوم مخالف است.
 (۴) هر دو مترادفند.
- ۶۶- کدام مورد درباره عبارت «أعطِ السائلَ لِحاجتِهِ» درست است؟
 (۱) مثال برای مفهوم صفت است.
 (۲) مثال برای مفهوم غایت است.
 (۳) مصداق مفهوم شرط است.
 (۴) مصداق مفهوم لقب است.
- ۶۷- کدام مورد درباره ترتیب و تقدم «مفاهیم مخالفه» درست است؟
 (۱) غایت، شرط، صفت، عدد
 (۲) شرط، صفت، عدد، غایت
 (۳) عدد، غایت، صفت، شرط
 (۴) صفت، شرط، غایت، عدد
- ۶۸- جمله «لا رجل في الدار» ..... دلالت بر عموم می‌کند و «ما في الدار رجل» ..... دلالت بر عموم می‌کند.
 (۱) نصاً - نصاً
 (۲) نصاً - ظاهراً
 (۳) ظاهراً - نصاً
 (۴) ظاهراً - ظاهراً
- ۶۹- کدام مورد درباره «العام المراد به الخصوص» درست است؟
 (۱) حقیقت است مطلقاً.
 (۲) مجاز است مطلقاً.
 (۳) در کلام شارع حقیقت و در کلام مردم مجاز است.
 (۴) در کلام شارع مجاز و در کلام مردم مجاز است.
- ۷۰- مطابق رأی اصح، کدام گزینه به ترتیب درباره دلالت «لفظ عام بر اصل معنی» و بر «آحاد آن» صحیح است؟
 (۱) ظنی - قطعی
 (۲) قطعی - ظنی
 (۳) ظنی - ظنی
 (۴) قطعی - ظنی
- ۷۱- در بحث حقیقت و مجاز، مطابق رأی مختار، کدام مورد درست است؟
 (۱) مجاز نسبت به تخصیص، اولی است.
 (۲) اضمار نسبت به مجاز، اولویت دارد.
 (۳) نقل نسبت به اضمار، اولی است.
 (۴) مجاز و نقل نسبت به اشتراک، اولویت دارند.
- ۷۲- درباره حدیث نبوی «نهی عن بیع الغرر» کدام مورد درست است؟
 (۱) عموم دارد زیر راوی عارف به معنی و لغت بوده است.
 (۲) شامل همه انواع غرر می‌شود به دلیل وجود حکمت مشترک.
 (۳) فقط بیوع غرری را دربرمی‌گیرد و شامل سایر عقود غرری نمی‌شود.
 (۴) همه بیوع غرری را شامل نمی‌شود به دلیل «ما من عام الا و قد خص».

- ۷۳- صیغۀ نهی در آیه شریفه «و لا تیمموا الخبیث منه تنفقون» در کدام معنی استعمال شده است؟
 (۱) ارشاد (۲) تقلیل (۳) کراهت (۴) کفّ و امساک
- ۷۴- علی‌الاصحّ کدام گزینه دربارهٔ تقریرات نبوی درست است؟
 (۱) سکوت پیامبر (ص) مطلقاً تنها برای فاعل دلیل جواز فعل است.
 (۲) سکوت پیامبر (ص) مطلقاً دلیل جواز فعل است برای فاعل و غیرفاعل.
 (۳) سکوت پیامبر (ص) همراه با استبشار دلیل جواز است برای فاعل و غیر فاعل.
 (۴) سکوت پیامبر (ص) همراه با استبشار تنها برای فاعل مسلمان دلیل جواز فعل است.
- ۷۵- در صورت تعارض فعل پیامبر (ص) با قول مخصوص به اَمّت، کدام گزینه اصحّ اقوال است؟
 (۱) متأخر، ناسخ متقدم است مطلقاً.
 (۲) هر کدام در محل خود اعمال می‌شود.
 (۳) هر کدام متأخر باشد، ناسخ دیگری است به شرط وجوب تأسی در فعل.
 (۴) اگر تأسی در فعل واجب باشد، تعارض هم در حق پیامبر (ص) و هم نسبت به اَمّت واقع شده و متأخر، ناسخ است.
- ۷۶- الخبر المنقول آحاداً فیما تتوقّر الدّواعی علی نقله تواتراً.....
 (۱) کاذب مطلقاً.
 (۲) لا یقطع بکذبه مطلقاً.
 (۳) إنّ کان مخالفاً لعموم الكتاب کاذب قطعاً.
 (۴) إنّ کان مخالفاً لعموم الكتاب أو الخبر المتواتر کاذب قطعاً.
- ۷۷- العلم الحاصل من الخبر المتواتر.....
 (۱) نظری بلا خلاف.
 (۲) ضروری بالاتفاق.
 (۳) نظری علی‌الاصحّ.
 (۴) ضروری علی‌الاصحّ.
- ۷۸- کدام گزینه دربارهٔ «عده» و «طلاق» به عنوان علت حکم درست است؟
 (۱) هر دو رافع‌اند.
 (۲) هر دو دافع‌اند.
 (۳) عده دافع و طلاق رافع است.
 (۴) عده رافع و طلاق دافع است.
- ۷۹- در حدیث نبوی «من أتى عرافاً فسأله عن شيء فصدقه لم تقبل له صلاة أربعين يوماً» منظور از عدم قبول نماز چیست؟
 (۱) عدم کمال الثواب.
 (۲) عدم الثواب دون الاعتداد.
 (۳) عدم الثواب و الاعتداد.
 (۴) نقص الثواب و عدم الاعتداد کاملاً.
- ۸۰- کدام عبارت دربارهٔ نحوهٔ دلالت «مفهوم موافق» درست است؟
 (۱) بطریق الفهم من اللفظ فی محل النطق.
 (۲) بطریق القیاس المساوی أو الأدنی.
 (۳) بطریق القیاس الأولی أو القیاس الجلی.
 (۴) بطریق الفهم من اللفظ لا فی محل النطق.
- ۸۱- اگر راوی حدیث، آن را بر غیر معنای ظاهری حمل کند، از نظر اکثر علما.....
 (۱) ظاهر حدیث مقدم بر تأویل صحابی است.
 (۲) در غیر اصول عقاید تأویل صحابی مقدم است.
 (۳) تأویل صحابی مقدم بر ظاهر حدیث است مطلقاً.
 (۴) اگر راوی از کبار صحابه باشد تأویل وی مقدم است.
- ۸۲- کدام گزینه دربارهٔ تکلیف درست است؟
 (۱) طلب ما فیہ کلفه.
 (۲) الزام ما فیہ کلفه.
 (۳) الخطاب المتعلق بفعل المکلف.
 (۴) الفعل المتعلق به خطاب الشارع.

- ۸۳- کدام گزاره به‌درستی رأی اشاعره را بیان می‌کند؟
 (۱) تعلق خطاب به معدوم، عقلاً جایز است ولی شرعاً جایز نیست.
 (۲) خطاب شرعی به‌صورت تنجیزی به معدوم تعلق می‌گیرد.
 (۳) خطاب شرعی به‌صورت معنوی به معدوم تعلق می‌گیرد.
 (۴) تعلق خطاب به معدوم نه عقلاً جایز است و نه شرعاً.
- ۸۴- کدام عبارت در تعریف علم، صحیح است؟
 (۱) التصور الجازم الذي يقبل التغيير.
 (۲) التصور الجازم الذي لا يقبل التغيير.
 (۳) التصديق الجازم الذي يقبل التغيير.
 (۴) التصديق الجازم الذي لا يقبل التغيير.
- ۸۵- کدام گزینه دربارهٔ تکلیف شخص مکره درست است؟
 (۱) از نظر اشاعره ممتنع است.
 (۲) از نظر معتزله ممتنع است.
 (۳) از نظر معتزله و اشاعره ممتنع است.
 (۴) از نظر معتزله و اشاعره جایز است.
- ۸۶- کدام گزینه دربارهٔ «تکلیف بالمحال لتعلق علم الله بعدم وقوعه» درست است؟
 (۱) به اتفاق علما جایز نیست.
 (۲) به اتفاق علما جایز است ولی واقع نشده است.
 (۳) به اتفاق علما هم جایز است و هم واقع شده است.
 (۴) خلافی است؛ بعضی قائل به جواز و برخی قائل به عدم جوازند.
- ۸۷- کدام گزینه دربارهٔ نوع دلالت‌های «مطابقت»، «تضمن» و «التزام» درست است؟
 (۱) عقلی - لفظی - عقلی
 (۲) عقلی - عقلی - عقلی
 (۳) لفظی - لفظی - عقلی
 (۴) لفظی - عقلی - عقلی
- ۸۸- حکم کدام مسئله درست است؟
 (۱) عزم بر تأخیر نماز از اول وقت: عصیان
 (۲) کسی که نماز را از وقت آن با ظن فوت نماز به تأخیر افکند: عصیان
 (۳) کسی که نماز اول وقت را به ظن عدم فوت به تأخیر اندازد و در آخرت وقت، نماز فوت شود: عدم عصیان
 (۴) مستطیع در انجام حج، به ظن قدرت بر انجام در سال بعد، آن را به تأخیر اندازد ولی قبل از آن فوت کند: عدم عصیان
- ۸۹- مکلفی که مأمور به انجام عبادتی در وقت معینی است، اگر آن را در وقت معین آغاز ولی فاسد گرداند و در همان وقت آن را انجام دهد، فعل او چه نامیده می‌شود؟
 (۱) اداء و اعاده (۲) فقط اداء (۳) اداء و قضاء (۴) فقط اعاده
- ۹۰- مطابق رأی اصح، کدام مورد از حیث بیان مرتبهٔ «فرض عین» و «فرض کفایی» درست است؟
 (۱) فرض عین مرتبه‌ای بالاتر از فرض کفایی دارد.
 (۲) فرض کفایی در مرتبه‌ای بالاتر از فرض عین است.
 (۳) اصولاً مقایسه این دو فرض از حیث بیان مراتب، صحیح نیست.
 (۴) تفاوتی میان فرض عین و فرض کفایی از حیث مرتبه وجود ندارد.

